

vilu zbrali v Narodni dvorani k shodu Kmetijske zveze. Govornik Krajnc nam je v glavnih črtah podal program Kmetijske zveze, zlasti z gospodarske strani. Zopet so pokazali Makolčani, da so pravi učenci in gojenci rajnega v. g. župnika, ki jih je vzgajal za krščanska načela 37 let!

S v. E m a p r i P r i s t a v i. Pri nas se je vršil shod Kmetijske zveze. Prostor pred cerkvijo je bil nabito poln dobrih mož in fantov, žen in deklet. Govoril je naš neumorno delavni in neustrašeni rojak dr. Anton Ogrizek iz Celja. Pojasnjeval je težavni položaj današnje draginje in kritičnih časov. Prišlo je pa tudi nekaj nepovabljenih samostojnih razgrajčev in prepečev iz sosednje fare z nekaterimi zapeljanimi domačimi fanti. Oboroženi so bili s palicami in s kamenjem. Prišli so bili kakor kakšni konjski mešetarji. Pa naši reditelji so s pomočjo dobrih mož preprečili napad. Pri Sv. Emi se je pokazala olika poprej nemčurških in sedaj samostojnih jastrebov. Vrli Sentemčani ne dajete se zapeljati tem hujskačem, ki samo rovarijo in delajo nered v naši lastni jugoslovanski državi. Verjamite našim katoliško mislečim kmetiskim voditeljem. Ceravno prirejajo samostojne svoje shode, pa vendar ljudstvo ne verjame njihovim farbartjam in zvijačnim nakanam. Saj se poznamo po barvi. Mi pa gremo pod zastavo Kmetijske zveze naprej, kot gospodarji na lastni zemlji v državi jugoslovanski.

Za Kmetijsko zvezo je poslal krajevni odbor v St. Jerneju pri Ločah 150 K.

I z j a v a. Spodaj podpisani preključimo svoje podpise za stranko „Samostojne“. Dotični agitator je podpisal od nas izsilil, ozir. nas sam podpisal. Bili smo o vsem tem napačno poučeni. Zatorej izjavljamo, da so podpisi neveljavni, ostanemo pa zvesti samo Slov. Kmetijski zvezi, katera bodi naš ponos celi župniji Sv. Petra nižje Maribora. — Jožef Strohmeier, viničar, Vodole; Karol Skof, viničar, Vodole; Alojz Purgaj, posestnik, Malečnik; Ivan Letnik, viničar, Vodole; Simon Derlič, viničar, Malečnik; Marija Pezdiček, posestnica, Malečnik; Janez Pezdiček; Frane Pezdiček; Andrej Pezdiček. Ivan Straus, Simon Kelbič, priče.

Navodila.

Zaupnikom in delegatom. Ki se udeležujejo zborovanja Jugoslovanske Kmetijske zveze in Vseslovenske Ljudske stranke naznanjamo, da jim naj stroške za vožnjo v Ljubljano in nazaj pokrijejo po možnosti krajevne in okrajne organizacije naše stranke. Za tiste, ki se iz Stajerske, Prekmurja in iz Meziške doline udeležujejo shoda delegatov dne 6. aprila, je najbolj prikladen osebni vlak, ki vozi v torek zjutraj ob 3. uri iz Maribora in ob 5. uri iz Celja. Onim pa, ki se udeležijo le glavne skupščine naše stranke v sredo dne 7. aprila, pa je najbolj prikladen vlak v torek popoldne ob pol 5. uri iz Maribora ali ob 6. uri iz Celja. Krajevne odbore opozarjamo, da je za vse določene zaupnike in delegate obvezno, da se udeležijo zborovanj v Ljubljani.

Ob velikonočnih praznikih, ko obiskujete svoje prijatelje in sorodnike, agitirajte za nove naročnike „Slov. Gospodarja“. Stojimo pred zelo važnimi državnoborskiimi volitvami. Radi tega mora „Slov. Gospodar“ v vsako slovensko hišo. V veselih družbah pa se spominjajte volilnega sklada Kmetijske zveze!

Domača politika.

Zagrizen „Stajercijanec“ vodja — „Samostojne“. Iz Ptujja se nam poroča: V dobi, ko je še rajni urednik „Stajerca“ Linhart prirejal shode po ptujski okolici, je predsedoval vsem tem shodom nek Guštav Pen, posestnik brez vsesta iz Jurovec. Mož je bil strasten nemškutar in zak let sovražnik Slovencev. Bil je povsod, kjer ga ni bilo treba in povsod je imel prvo besedo. Ta možakar se je pa sedaj prelevil v glavnega agenta in voditelja „Samostojne“ za Ptuj in okolico. Zopet nov dokaz, da so si stajercijanci, liberalci, razni demokrati ter samostojneži v bratskem objemu;

Glasiilo samostojnih leta 1914. Samostojneži so se že začetkom leta 1914 poskušali vgnezditi med naše kmetijsko ljudstvo. V učiteljski tiskarni so začeli izdajati „neodvisen gospodarsko politični tednik“ „Naš glas“. 19. decembra 1913 so imeli „Neodvisniki“ z deželne zaupne posvetovanje v Ljubljani. Sklenili so organizirati vse nasprotnike Slov. ljudske stranke v „neodvisno Kmetijsko stranko.“ — Stara reč: V Samostojno so se tudi že takrat družili vsi nasprotniki Ljudske stranke in Kmetijske zveze. Isto je sedaj. Vse eno jim je, ali so bili prej liberalci ali stajercijanci, samo da so proti Kmetijski zvezi!

„Hier!“ V pondeljek, dne 29. marca se je v Smarju vršila uvodna obravnava proti onim samostojnim Habjanovim junakom, ki so dne 22. januarja napadli zborovalce in govornike na tečaju Kmetijske zveze v Smarju. Ta dan so bili zaslišani samo obtoženci in del priči. Obravnavala se bo nadaljevala prihodnji mesec. Ko je sodnijski sluga pred obravnavo klicel samostojne junake v razpravno dvorano, so se večinoma vsi odzvali s pristnim jugoslovanskim „Hier!“

Imajivemu dopisniku „Kmetijskega lista“ iz Smarja pri Lašah, ki nima drugega posla, ko da o krog postopa in laže, odgovorjamo na njegov se-

sramni napad na naše fantje sledeče: Laž je, da bi bili fantje, ki so „Srangali“ udje Kat. izobraževalnega društva v Smarju, pač pa jih je bila večina iz samostojne šole. Nedostojnosti, ki jih očitate našim fantom, so zagrešili torej vaši ljudje, ki vam bodo za ta napad v lastnem listu gotovo hvaležni. Da so denar obdržali zase in ga niso, kakor smo mi mislili, poslali ateku Mermolji in botru Drofeniku za „samostojno“ kljuse, izvemo šele iz vašega lista. Če bi tudi dopisnik za svoj trud rad kaj proč dobil, naj pa Sorševga Matijčka vpraša, pred kom je bežal kakor zajec, da je še gorjačo, svoj samostojni znak, pozabil proč vreči. Tam bo mogoče, dobi kakšen krajevar proč tudi on. Če bi pa tam ničesar ne dobil, naj se oglasi pri našem vrlem Turku iz Stranj, ki mu je tako v želodcu, mu dokaže, da se je on udeležil nočnega napada in ta mu je pripravljen za ta dokaz kupiti dolgo sivo stvar, ki bo samostojnemu pisarju par.

Laški okraj. Na shodu Samostojne v Laškem so nam obljubovali cele vagonne koroze po prav nizki ceni, a ostalo je pri obljubah. Neki gospod ki je kazal veliko gorečnost za Samostojno, je sicer naročil koroze, katero je potem neki gospod trgovec prodal po 6 kron 70 vinarjev, medtem ko je naša zadruga prodajala svojim članom moko po 5 kron 20 vinarjev.

Socijalistično nasilje. Pred kratkim je socijalist že večkrat prigovarjal nekemu vozniku, naj pride k njihovi „verzamlung“. Ko mu voznik vsikdar odločno reče: Ne! — mu socijalist odgovori: „Boš moral! Drugače pa ne boš smel voziti!“ Ali smo tako daleč, da nam bodo ti rdeči nasilneži komandirali? Hlapci in pošli, ki vam socijalisti iztrgavajo težko prislužene krone, obrnite jim hrbet in pridružite se naši krščanski „Jugoslovanski strokovni zvezi“, ki vas hoče združiti na krščanski podlagi!

Tedenske novice.

Veselo Velikonoč želi uredništvo in upravnništvo „Slovenskega Gospodarja“ vsem naročnikom, dopisnikom in prijateljem lista. Sladko pisanko!

† **Zlatomašnik Mihael Lendovšek.** V pondeljek, dne 22. marca t. l., je za vedno zatisnil svoje trdnje oči makolski župnik, zlatomašnik Mihael Lendovšek. V sredo, dne 24. marca, so ga nesli k pogrebu. Spremljalo ga je k zadnjemu počitku 19 duhovnikov in ogromna množica župljanov. Narodil se je leta 1844 v Rogateu. Bil je najprej kaplan v Konjicah, od 1872 do 1883 je bil na Ptujju, najprej kaplan in obenem veroučitelj na gimnaziji, potem vikar. L. 1883 je nastopil župnijo Makole, ki jo je s čudovito gorečnostjo vodil, dokler ga niso pred dobrim tednom skoro nesli iz cerkve v bolniško posteljo. Za župnijo Makole je rajni gospod storil silno veliko. Kot dušni pastir je širil in utrdil v svoji župniji zlasti rožnensko pobožnost in čiščenje presv. Srca. Poleg gorečnosti za povzdigo verskega življenja se je trudil tudi za časn blagor in gospodarsko povzdigo svojih župljanov. Koj v začetku svojega župnikovanja v Makolah je l. 1884 ustanovil posojilnico, ki je ena prvih posojilnic sploh. Premnogo slovenskih kmetij, ne le doma, ampak tudi po sosednjih župnijah, je tako rešil iz nemčursko-liberalnih oduških rok, marsikateri kočar si je postavil svojo hišico s pomočjo Lendovšekove posojilnice. Tega mu ljudstvo ne sme nikoli pozabiti! Do zadnjega je vodil z mladeniško navdušenostjo posojilnico. L. 1900 je ustanovil kmetijsko zadrugo, ki je zlasti manjšim vinogradnikom že čestokrat pripomogla, da so lahko vnovčili svoj pridelek. Blagi pokojni gospod se je že dolgo časa pripravljaval na smrt. Že pred skoro enim letom si je dal napraviti mrtvaško rakev, si odbral prostor na pokopališču, kjer hoče počivati. A delal je, delal dokler mu niso odrekli moči popolnoma. Iz cerkve je legel v bolniško posteljo. A se ko je že legel, je hotel napisati še cerkveno oznanilo. Poskusil je, mučil se tri ure, a ni slo več, roka je omahnila. Vzor delavnosti! Sadovi njegovega 37letnega delovanja se poznajo na makolski župniji, ki si jo je vzgojil v dobro, versko gorečo, pa tudi politično zavedno in odločno katoliško.

† **Dr. Avguštin Stegenšek,** profesor bogoslovja. Umril je dne 26. marca v Mariboru mož učenjak, mož neumornega dela, blagi duhovnik in mož trpljenja, č. g. dr. A. Stegenšek. S smrtjo rajnega gosp. doktorja je izgubila znanost in prav posebno še lav. škofija nedogledno veliko. Narodil se je rajni gospod dne 7. julija 1875 v Sv. Lenartu nad Laškim. Po izvršeno dovršeni srednji šoli se je vpisal v mariborsko bogoslovje, kjer je bil posvečen v mašnika 1898. Naslednjega leta je bil poslan za dušnega pomočnika v Selnico ob Dravi. Kaplanoval je tukaj le nekaj tednov, ker ga je poslalo škofijstvo v Rim, kjer je študiral krščansko umetnost. Vrnivši se iz Rima, je začel leta 1902 predavati na mariborskem bogoslovju cerkveno zgodovino, umetnost in zadnja leta tudi še cerkveno pravo. Njegova nadarjenost in delavnost ste občudovanja vredni. Izdal je znani zgodovinski knjižki „Dekanija Gornjegrajska“ in „Dekanija Konjska.“ Dopisoval je vedno v razne znanstvene liste. Mudil se je tudi v sv. deželi leta 1913 več tednov. Zadnja leta se je veliko bavil z razlago sv. Pisma. Vsed izvanredne delavnosti in medvojnega pomanjkanja si je mladi mož nakopal sušico, ki mu je tudi upihnila luč njegovega delavnega življenja še le komaj 45. l. svoje starosti. Rajni gospod je zadnje leto silno veliko trpel vsled bolezni. Dober teden pred smrtjo so mu odrezali nogo, a bilo je tudi to sredstvo prespe-

no. Pogreb rajnega se je vršil v nedeljo, dne 28. marca, vodil ga je iz hiše žalosti v Alojzjevo cerkev sam prevzvišeni knez in škof v spremstvu mariborske duhovščine in bogoslovcev. O rajnem g. doktorju se bodo pisale še cele knjige, saj tudi njegovo življenje, delo in trpljenje zasluži, da se ga ohrani javnosti in poznejšim rodovom. „Slov. Gospodar“ pa želi rajnemu gospodu večni mir in pokoj in vedno življenje brez trpljenja, katerega se je zavžil kot zemljan preobilo.

† **Mihael Pribožič,** posestnik na Raztezu v rajhenburški župniji, dolgoletni in zvesti naročnik „Slovenskega Gospodarja“, pobožen in katoliški mož, skrben in ljubeznjiv oče svojih dobrih otrok, se je dne 12. marca t. l. po lahki in sladki smrti preselil v nebesa.

Mestno gledališče. Z ozirom na naš apel nam javljajo, da se bo vršila na drugi velikonočni praznik „Kristova drama“ ali Kristusovo trpljenje ob jako nizkih in sicer dijaških cenah. Najdražji sedež stane 5 K z vstopnino vred. Na ta način se je omogočilo našim revnim slojem na deželi, da si ogledajo Kristusovo življenje, ki ga vidijo v podobah, oživotvorjeno. Torej okoličani na velikonočni pondeljek popoldne vsi v mariborsko mestno gledališče! Apiliramo tudi naš č. g. župnika, da objavijo to v cerkvah in ljudstvo tozadavno podučijo.

Poziv. Dne 7. marca t. l. je požar upelnil v Predtrgu pri Radovljici osmero posestnikom hiše, gospodarska poslopja, hleve, skoro vse hišno in gospodarsko opremo, poljedelske stroje, skoro vso obleko, perilo in obuvala, nekaj živine in prašičev. Skode je okoli 750.000 K, zavarovalnina je le malenkostna. Vsled tega požara je prizadetih 9 rodbin z 51 rodbinskimi člani. Vsi ti so v skrajni bedi, po svoji lastni moči si ne morejo pomagati, treba jim je pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiranje malih darov po vsej Sloveniji. Ti darovi se sprejemajo v Ljubljani, pri poverjenstvu za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in pri mestnem magistratu, drugod pri vseh okrajnih glavarstvih, pri mestnih magistratih v Celju, Mariboru, Ptujju in pri načelniku pomožnega odbora, županu Ivanu Volant v Predtrgu. Darovi se bodo razglasili v „Ur. Listu“ in odkazali svojemu namenu. — V Ljubljani, dne 25. marca 1920. — Deželna vlada za Slovenijo, poverjenstvo za notranje zadeve. Poverjenik za notranje zadeve. Remec s. r.

Vlomi in tatvine. V breziškem okraju, osobito v Sromljah, so tatvine in vlomi na dnevnem redu. Skoro ne mine teden, da bi se ne vlomilo v kako visko klet. Pred dobrim mesecem so neznan tatovi vlomili v viničarijo g. dr. Srebrta in odnesli, kar jim je ugajalo; pred 14 dnevi je neki tat pri belem dnevu vlomil v viničarijo celjskega veleposestnika Janiča (letos že drugič), toda viničar ga je zasačil ter mu tako posvetil s svincem, da so ga prenesli v breziško bolnišnico, kjer nepopoljšljivi tat dela načrte za bodoče ofenzive. Pred enim tednom so neznan tatovi vlomili v tukajšnje trgovino g. Petana in odnesli blagu in živilih za 15.000 K. V Brezicah je sicer nekoliko orožnikov, pa jih tukaj skoro nikdar ne vidi mo. Naj se vendar proglasi preki sod za vsakega tatu in roparja, ker ti tudi proglašajo preki sod za tiste, ki jih napadejo. Zob za zob!

Velik požar v Hajdini pri Ptujju. V Skorbi pri Hajdini je izbruhnil velik požar, ki je upelnil 9 hišnih poslopij. Domači in ptujski ognjegaoci so preprečili, da ni zgorela cela vas. Požar so baje povzročili otroci.

Razne novice.

Državni dolgovi v Jugoslaviji. Belgrajska „Politika“ piše, da znašajo celokupni državni dolgovi Jugoslavije 43.405 milijonov kron. Ti dolgovi so pa večinoma kriti z vojnimi odškodninami, katere so od enote določene za Jugoslavijo.

Izgređi graških komunistov. V četrtek, dne 26. marca, je udrila več tisoč oseb broječa množica delavcev — bili so komunisti — v dvorec in v deželno dvorano, kjer so dejansko napadli več članov dež. vlade, razmetali vse akte in razbili mnogo šip. Vzrok izgređov je draginja in pomanjkanje živil ter dejstvo, da so socijaldemokratski in komunistični voditelji izgubili vaje in postajajo brez moči.

Avstrija zvišala cene za tobak. Avstrija zviša s 1. aprilom t. l. cene za vse vrste tobaka za 125%. V lanskem letu je trikrat zvišala cene za tobak.

Dunaj brez moke. Dunajski listi pišejo, da ima Dunaj moke še samo za dva dni in nobenega upanja, da bi mesto dobilo v bližnjih dneh kako večjo množino moke. Na Dunaju pride na vsako osebo na teden 20 dek konjskega mesa, govedina se pa dobi samo od tihotapev in verižnikov in stane 1 kg od 120 do 140 K.

V Crnigori — samo štirje zdravniki! Po zadnjem splošnem ljudskem štetju šteje Crnagora 420.000 prebivalcev, toda ima zavsem komaj štiri zdravnike, torej za približno pol milijona ljudi sam — štiri zdravnike!

Legar na Poljskem. Po vsej vzhodni Evropi in zlasti na Poljskem, hudo razsaja legar. Samo na Poljskem je zbolelo na legarju 250.000 oseb.

Angleščina — svetovni posredovalni jezik. Mestna vlada v Stockholmu je vpeljala vse evropske